PORTE PAGADO

RENOVIGO

ESPERANTA FAKO DE "RENOBASION"

MEKSIKA REVOLUCIA GAZETO

ELDONATA DE EDITORIAL LUMEN, DE MEJIKO.

LIBERON PER STUDADO KAJ LABORO

ESPERANTO POR INTERPOPOLA KOMUNIKADO

KAJ SKRIBI LA NACIAN LINGVON KIEL ELPAROLATE

Rejistrada en el Korreo de Méjiko D. F. komo Artikulo de 2a. Klase el 2 de Febrero de 1937.

JARO III ★ JESUS AMAYA, DIREKTANTO. ADRESO: ★ AP. 59, MEJIKO, MEKSIKO, JULIO 1937. ★ NO. 7

LA HISPANAJ GEKNABOJ

SKUIGAS la spiriton de la mondo, jam de preskaŭ unu jaro, la hispana tragedio: miloj k miloj da viroj, virinoj k geinfanoj, mortas pro la terura milito.

Nur malmultaj inter la tiel nomitaj demokratecaj registaroj komprenas ke ne nur pro simpla etiko sed ankaŭ pro memkonservado ili devas nepre stariĝi apud la lega hispana registaro, kiel faras ties de Meksiko kun sinteno serena, firmeca.

Neniu povas honeste diri ke en la agado de Meksiko estu io nenobla, ĉar tiu-ĉi nova k sana nacio ne havas monajn interesojn ekstere de ĝia sufiĉe granda k produkteca lando. Kontraŭe: Hispanio konkeris ĝin iam por subpremado k ekspluatado tricentjara, ŝange de sango k lingvo; nune la raso naskita el perforto volas forgesi ofendojn k repagi la bonon ĉeestantan eĉ en la malbonaj agoj. Pro tio, je la unua okazo—¡kia okazo!—ĝi oferas fratecan manon al la hispana popolo.

GRALO. LASARO KARDENAS

Kies nekutima regmaniero kiel Prezidanto de Méjiko altiras la tutmondan atenton. Estas opiniate ke se li ne devojas, sia nomo eniros indece en la vicojn de la historia grandularo.

Kvankam detrui la tutan hispanan infanaron ŝajnas foje esti la celo, la faŝistaj k nazistaj bomboj malsukcesas ĝis nun. La meksika prezidanto, generalo Lásaro Kárdenas, petis al Asaña registaro sendi tien-ĉi kvincent georfojn por ilin logadi k edukadi ĝis kiam la kondiĉoj postulu tion. La sepan junion lastan, la haveno Berakrúz ricevis la invadintojn hispanajn, ne kruela trupo sub la gvido de nova Ernán Kortés sed la orfecigitan geknabaron en kies okuloj ankoraŭ vidiĝas la teruron kaŭzitan de la krima bombado; k, post kortuŝan akcepton k festado de registaro k popolo, ili logas nun en la historia k bela Morelia, ĉefurbeto de ŝtato Miĉoakán, kie naskiĝis ne nur prezidanto Kárdenas sed ankaŭ niaj du plej grandaj herooj de la Sendependeco, la pastroj Idalgo k Morelos, mortpafitaj de la hispanoj k ekskomunikitaj de la eklezio.

Malmankas fortaj kritikoj: ¿Kial alvenigi la novajn problemojn? ¿Ĉu ne estas tie-ĉi miloj da geknaboj bezonantaj protektadon? Ja jes, ni respondu, sed tie kuŝas la valoro de la ago ĉar ne ekzistas merito kiam la riĉulo donacas ion al li superfluan.

La popola amaso elmontris per ĝia sinteno, aprobi bonvolemece la nekomunan agon de la registaro; tamen, tio okazigis elversadon de larmoj el hispanaj, meksikaj k eksterlandaj okuloj. ¿Pro kio? Neniu ĝin diris: eble ili estis dolĉaj, konsolaj larmoj respegulantaj la sopiron de la popoloj finigi por ĉiam la kriman buĉadon, k elradikigi el la homa koro la malamon, la avidon, la envion.....

NEOGRAFIA INTERNASIONAL

ESKRIBIR KOMO SE ABLE

TODOS sentimos la nesesidad de simplifikar i fasionalisar la eskritura de nuestra lengua natiba; por eso en barios países ai aktualmente—i en otros lo ubo antes—, kampaña neografista.

Nuestra experiensia nos exije, aprobehando la oportunidad, adbertir a los feformistas lo indispensable ke es primeramente estableser las bases, las feglas fundamentales konstituyentes de un sistema, i asta después propagarlas. El prosedimiento imberso es probadamente efoneo, komo pasó kon el intento de los estudiosos en Estados Unidos para feformar el idioma angloamerikano: un komité formulaba listas de palabras kon ortografía simplifikada, e imprimiéndolas en bolantes, las lansaba por el mundo de abla inglesa; también se imprimieron kostoscs diksionarios en los ke aparese la palabra feformada junto a la forma kakográfika. El fesultado fue negatibo, i kinse años después, el noble esfuerso está kasi olbidado.

En Méjiko, el maestro Alberto M Brambila, inisiador de la neografía—OFRI—, prosedió en forma paresida a la del maestro Sámenjof—ke no konosía—, i así al lansar su sistema i kampaña en Guadalajara, Jalisko, en 1928, no nesesitó listas de palabras ni libros de teoría, bastando kon sólo el gramatario i fásiles explikasiones para entrar de yeno a la práktika.

Nuebe años de kampaña i uso prueban aber asertado en el método, i ke éste debe segirse para todas las lenguas ke tienen tal problema. Las frekuentes adesiones al mobimiento OFRIista bienen no sólo del tefitorio mejikano sino de todo Ispanoamérika i de la misma España, ya ke el lema "eskribir komo se able" solusiona de antemano los problemas ke puedan presentarse, i nulifika kualkiera suspikás objesión; por ejemplo, el abla peninsular tiene un sonido del kuál karesen Méjiko, el festo de Ispanoamérika, i Filipinas; algo paresido a "ts" i ke en España fepresentan por "c" o por "z"; pues bien, la OFRI, lo mismo ke kuenta kon el signo "f" para fepresentar la r bibrante múltiple, i la "š" (sonido palatal silbante sordo, existente en algunas lenguas indíjenas mejikanas i ke kon frekuensia se eskuha aunke el ispanoamerikano karese de él), fepresenta por "z" el pekuliar sonido español a ke nos referimos, usándolo barios iberos, komo el ilustre maestro katalán don Karlos Kostas Albares i otro kompañero baske kuyo nombre omitimos porke dominan aora en su tiefa los "nasionalistas" italo-moro-jermano-portugeses kómplises de Franko.

Sólidamente preparados los esperantistas en kuestiones de ortografía fonétika, komprenden i aseptan la OFRI, komo lo á demostrado la adesión de los mejikanos. Imbitamos prinsipalmente a akéyos kuya lengua urje feformas ortográfikas, a propagar en su país la feforma ortográfika basándose en el sensiyísimo prinsipio "eskribir komo se able", lema de la OFRI, la kampaña de las kuatro letras simbólikas tradusibles para el kaso, por Ortografía Fonétika Rasional Internasional.

INTERNACIA NEOGRAFIO

SKRIBI KIEL PAROLATE

NI ĈIUJ sentas la neceson simpligi k raciigi la skribadon de nia denaska lingvo; pro tio en kelkaj landoj estas nune—k en aliaj estis antaŭe—, neografia kampanjo.

Nia sperto postulas el ni, profitante je la okazo, averti al la reformemuloj pri la neceso unue starigi la bazojn, la fundamentajn regulojn konstituantaj sistemon k nur poste propagandi ilin. La kontraŭa procedado estas pruvite erareca, laŭ okazis kun la intenco de studemuloj en Usono por reformi la anglamerikan lingvon: komitato aranĝadis listojn da vortoj kun simpligita ortografio k, presigante ilin en flugfolioj, ilin jetadis tra la angleparolanta mondo; ankaŭ oni presigis multekostajn vortarojn en kiuj aperis la reformita vorto apud la malortografia formo. La rezulto estis neiva, k dekkvin jarojn poste, la noblan klopodon preskaŭ forgesiĝis.

En Meksiko, la majstro Alberto M Brambila, iniciatinto de la neografio—OFRI—, agis en maniero iom simila al tiu de l'majstro Zamenhof—ne konita de li—, k tiele, kiam li inaŭguris sian sistemon k kampanjon en Guadalajara, Jalisko ŝtato, en 1928, ne bezonis listojn da vortoj nek teoriajn librojn, suficante kun la nura literaro k facilaj klarigoj por eniri plene en la praktikon.

Naŭ jarojn de propagando k uzo pruvas esti sukcesinte en la metodo, k ke tiun-ĉi oni devas sekvi por ĉiuj lingvoj kiuj havas tian problemon. La oftaj aliĝoj al la OFRIista movado elvenas ne nur el la meksika teritorio sed el la tuta Hispanameriko k el Hispanio mem, vidite ke la devizo "skribi kiel parolate" solvas jam antaŭe la problemojn kiuj povas prezentiĝi, k neniigas ian ajn suspekteman argumenton; ekz: la duoninsula parolmaniero havas sonon mankantan en Meksiko, la cetero de Hispanameriko k Filipinaj Insuloj: ion similan al "c", k kiun en Hispanio oni reprezentas ĉu per "c" aŭ "z"; nu, la OFRI, same kiel ĝi havas la signon r (r), (palatala siflanta malsonora, ekzistanta en kelkaj indiĝenaj meksikaj lingvoj k ofte aŭdata kvankam al la hispanamerika mankas), reprezentas per "z" la especialan hispanan sonon pri kiu ni parolas, jam ĝin uzante kelkaj iberianoj, kiel la respektinda kataluna majstro Karlos Kostas Albares, k alia baska kolego kies nomon ni silentas pro tio ke mastras nun en lia hejmlando la "naciistaj" italmaŭr-ĝerman-portugalaj kunkulpuloj de Franko.

Solide preparitaj la esperantistoj en aferoj de fonetika ortografio, ĉiuj komprenas k akceptas OFRIn, kiel ĝin pruvas la aliĝon de la meksikaj. Ni invitas precipe al tiuj, kies lingvo urĝas ortografiajn reformojn, disanonci en sia lando la ortografian reformon, sin bazante sur la simplega principo "skribi kiel parolate", devizo de OFRI, la kampanjo de la kvar simbolaj literoj tradukeblaj por la okazo, per Ortografio Fonetika Racia Internacia.

Kolumna de la = Kolono por la
CENTRA MEKSIKA ESPERANTISTA SOCIETO
Dirijida por el = Sub la gvido de
Presidente = Prezidanto
DR. AMBROSIO BARGAS BALENSIA
(Delegito de IEL)
7a. Brabo 95, Méjiko, D. F., Meksiko.

★

GIMNASTIKA MONDKONGRESO
STOKHOLMO, 1939.
Sentenario del Sistema Sueko de Jimnasia.

Según notisia del mayor J.G. Thulin, presidente de la Federasión Internasional Jimnástika Ling (F.I.G.L.), tendrá lugar en Stokolmo en julio de 1939 imponente fiesta jimnástika juntamente kon un kongreso mundial de jimnasia para selebrar el sentenario de la muerte de Ling, fundador de la jimnasia sueka. Se espera ke gran número de extranjeros tomarán parte formando grupos jimnástikos.

El mismo mayor, en una entrebista, dise ke a pesar de lo antiguo del sistema de Ling, éste konti núa popular en todo el mundo. Ese progreso ebidensía la adesión a la F.I.G.L. de tantos países ke lo an adoptado para sus kolejios. La Asosiasión Internasional se extiende, aparte de los países eskandinabos, a otros muhos, en i fuera de Europa.

Laŭ sciigo de majoro J.G. Thulin, prezidanto de Fédération Internationale Gymnastike Ling (F.I.G.L), okazos en Stokholmo en julio 1939 impona gimnastika festaĵo k gimnastika mondkongreso por celebri la centanjaron post la morto de Ling, fondinto de la sveda gimnastiksistemo. Oni atendas grandan nombron de eksterlandaj partoprenantoj en la gimnastikajn prezentadojn.

Majoro Thulin diras en intervjuo, ke malgraŭ ĝia aĝo, la sistemo de Ling kontinue fariĝas pli populara en la tuta mondo. Tia progreso evidentigas aliĝon al F.I.G.L. de tiom da landoj, kiuj adoptis la sistemon por siaj lernejoj. La Internacia Asocio ampleksas krom la skandinavajn landojn, multajn aliajn en k ekster Eŭropo.

★

PROPAGANDADO

La internacia konkurso de IEL por plifortikigi la movadon, estas vekante grandan intereson. En la statlisto ĝis la fino de aprilo sendita al RENOVIGO, oni vidas tion, la unuajn lokojn apartenante al Britujo, Francujo, Nederlando k Ĉekoslovakujo.

★

ABONU NIAN GAZETON!

GRAVA LIBRO PRI MEKSIKO

La ĉiam kreskanta intereso de la tuta mondo pri Meksiko k ĝia nuna prezidanto, generalo Lásaro Kárdenas, devigas nian direktanton verki plian libron nomotan "Meksiko k Kárdenas", tiun-ĉi fojon tute esperantlingve. Ĝi temos pri historiaj fundamentaĵoj, kun komentarioj, malgraŭ ĝia malgrandeco, pri la ĉefaj sociaj politikaj k revoluciaj okazintaĵoj.

Longa praktiko pri verkado, libereca menso, amaso da interesega materialo, k absoluta sendependeco, garantias la sukceson de tia entrepreno. Sed.... salajrulo devas presigi la verkon, k la helpo de la esperantistaro estas nepre necesa. Ni petas el ĉiuj niaj kolegoj enmeti koncernan noteton, invitante la esperantajn grupigojn pritrakti la aferon k poŝtkarti al ni tuj pri la eventuala numero de aĉetutaj ekzempleroj de "Meksiko kaj Kárdenas". La nuna malalteco de la meksika valuto certigas la nepran malkarecon de tiel grava libro, kiu devas aperiĝi antaŭ jarfino.

EDITORIAL LUMEN
Kasa mejikana. (N. K R. 8504).
"ELMS"
SERBISIO PERIODISTIKO INTERNASIONAL.
IMPRESION DE LIBROS. TRADUKSIONES.
SUSKRIPSIONES A PRENSA ESPERANTISTA
LIBROS DE BRAMBILA, EN ESPERANTO,
I NUESTRAS EDISIONES:

De Jesús Amaya

El Fuereño ..... $ 1.55
La Silabización Inglesa ..... " 1.55
La Madre de Dios ..... " 1.80
Goethe (*ortografía fasional*) ..... " 0.75
Los Prekursores de Shakespeare (*ortografía fasional*) ..... " 1.00
Los Precursores de Shakespeare (*2a. edisión, en ortografía española*) ..... " 1.25
Bokabulario Esperanto-Ispanoamerikano ..... " 0.75

De Antonio Garsa Ruis

"El Motor de Explosión al Alcance de Todos" ..... " 2.30

Del Dr. E. Brondo Whitt

"Nuevo León", amenísima nobela de kostumbres, 400 pájs., 115 grabados " 2.55

(Todos estos presios inkluyen sertifikasión)

Timbres propaganda OFRI-Esperanto, 2 tintas, engomados, 100 ..... $ 0.55
Fistol estreyita esmalte berde (distintibo esperantista) ..... " 0.30

Kambio: 1 dólar, $ 3.57. Aseptamos timbres de E. U.
Kofespondensia i jiros, a
EDITORIAL LUMEN
AP. 59 MEJIKO, D. F.

RENOVIGO

Direktor: JESUS AMAYA
Publikasión de EDITORIAL LUMEN
Koŝeo (Poŝt): Ap. 59,
MEJIKO D. F.
Ofisina i tayer: Biyanueba 68.

Seksión Esperantista de "Renobasión", miembro del "Grupo Sentral de Ortógrafos Rebolusionarios", de Guadalajara, Jal.

Suskripsión $1.00.
Extranjero D0.50.

Anunsios: 10 sents. línea.

Representante en España
Karlos Kostas Albares,
Pablo Iglesias 45
BARSELONA, Kataluña.

No solisitamos kolaborasión sino kooperasión.

No debolbemos orijinales.
Kanjeamos. Interŝanĝado.

LOGIKECO

Samideano J Polgar, en Radio-Esperanto, pritraktas la demandon ĉu oni povus diri ori, sapi, butoni, anstataŭ orumi, sapuni, butonumi ktp., k demandas la opinion de la samideanaro.

Laŭ ni, la signifo de -UM- estas "apliki"; ekz: cerbumi = meti cerbon; krucumi = uzi krucon; manumi =apliki manon, ktp ; dirante cerbi, kruci, ori, mani, mankus precize la elverbo forto—la agon—, kvazaŭ la motoro reprezentata de la aplikeca sufikso UM. Ni uzu ĝin ĉiam tiusense.

★

TRADUKO.— Sro. Fred L Wharf, (735 So. Burger Ave, Stn. L., Los Angeles, Kal., Usono), ĵus tradukis esperanton k presigis, du belajn sonetojn de Ch. Keeler.

Pro manko da loko ni ne represigas, sed konsilas ĝin donacpeti el nia afabla samideano.

★

IMBITASION A LEER.—Nuestro kanje aumenta a iario kon nuebos i baliosos periódiko nasionales, del exterior i esperantistas. Imbitamos a kamaradas i samideanos ŕesidentes o uéspedes del D. F., a ke aprobehen de nuestra emeroteka, entre semana durante el día.

EL USONO

Tre agrablaj sciigoj atingas nin laŭ letero signita de kdo. R R Bonesper, sekretario de LEANA, t. e., Laborista Esperanto Asocio de Norda Ameriko. p.o.b. 100, Stn K., New York. Tiu-ĉi grupo, ricevinte RENOVIGOn decidis ĉe kunveno, sendi saluton al la meks. esperantistaro, proponante samtempe, kunagadon por la komunaj interesoj proletaraj, interŝanĝo da sperto k materialo, k reciproka helpo.

En Meksiko k la tuta Hispanameriko, kune kun la Kanado k kun la ega USONO, la esperantista movado estas serioze malhelpata pro la ekzisto de du preskaŭ nuraj lingvoj por pli ol ducent milionoj da enloĝantoj; tamen tio ne malkuraĝigas, sed "ni semas kaj semas konstante".

Ni korespondas la fratan saluton, esperante fruktodonan agadon.

★

JARLIBRO IEL.— La Jubilea Jarlibro, bone presita k kun bela, orumita kovrilo, daŭrigas la taskon de siaj fratoj ĝenevaj, diskonigi la aktualan esperantistan konsularon. En la gazetliston oni ĝentile enmetis la verdruĝetulinon RENOVIGOn, kiu dankas ridetante.

★

IMPORTANTE.—El Direktorio Mundial Esperantista apareserá en disiembre próximo. Figurar en este utilísimo libro, kon nombre, profesión i direksión, sólo kuesta aora un franko suiso, pero después de 5000 inskripsiones doblará el presio. Embiar inmediatamente orijinal i ŕemesa, a

TUTMONDA ADRESARO
Internacia Esperanto Muzeo,
VIENO 1, Neue Burg, Aŭstrio.

★

ABONANTOJ.—Morogo, Los Angeles Kal., D0.50, ankaŭ D0 55 por glumarkoj. Dankon, SAT kdo !

★

"EL ESPECTADOR HABANERO"
MENSUAL
'EL MAGASEN de las AMERIKAS'
KUESTA 3 DOLARES AL AÑO.
J. E. RUNKEN, Direktor.
OBISPO 69. ABANA, KUBA.

La XXIX en Varsovio

La esperantistaro entuziasme ĉeestos la Kongreson en la lulila urbo de la internacia lingvo, dum aŭgusto. Por ebligi tion post la skismo estis signataj Interkonsentojn de UEA k IEL pere de LKK.

Laŭ la ĝeneva veterano "Esperanto" k la varsovia "La Jubilea", kelkaj centoj da malnovaj k novaj samideanoj jam aliĝis, pro tio kreskas la espero por eventuala repaciĝo. Ni ĝoju!

★

FILOZOFIO.— Interesuloj pri la fondigo de internacia filozofia asocio k filozofia revuo, korespondu kun Dro. A. Bahm, Texas Techn. College, LUBBOCK, Tex , Usono.

★

BONFARO.— Por ebligi la resanigon de blinda fraŭlino, urĝas kompletigi milionon da uzitaj poŝtmarkoj. Donacu tuj, ĉiuj kvantoj estas bonvenaj. Sendu al P J W SCHILPERCORD, ĉe Berkelselaan 43b, ROTERDAMO N, Holando.

★

URĜE BEZONATE.—Korespondadi pri apliko de kinematografo en la sciencoj, precipe kun geinstruistoj. Ankaŭ kun kemiistoj. Ja Brukson, Esperanta Sekcio, p.k. 532, LENINGRADO 3, USSR.

★

ENTABLAD, fruktífera koŕespondensia kon ŕebolusionario esperantista poligloto de Tieŕa Santa a kien muho interesa Méjiko:

Chasko Armoni, Hillelstr. 38 III, HAIFA, Palestino.

★

¿KORESPONDADI? Jen la adreso de du samideanoj akceptuntaj, ambaŭ en Méjiko D.F., Meks.:

Jose Seŕano, Ap. 2874.

Anjel Luna, Paraguai 62-13.

★

DONACO.—El samideano Dro. F J Williams, de la malproksima Port Moresby, Papua, ni ricevis 4 kajerojn: "George Fox", de Henry van Etten; "La Societo de Amikoj" (kvakercj) de Edward Grubb; "Memorando pri Militrezistado kaj Esperanto", kaj no. 41 de "La Militrezistanto".

Pro nia sin patio al ĉiu klopodo por libero, ni legas ĉion-ĉi kun granda intereso k dankemeco.

ANEXO A

RENOVIGO

PUBLIKASION DE EDITORIAL LUMEN

PERIODIKO ŘEBOLUSIONARIO MEJIKANO

DE AMPLIA SIRKULASION EN EL EXTRANJERO

JESUS AMAYA, DIREKTOR.

AÑO III ★ A P 59, MEJIKO, D.F., JULIO 1937. ★ NO. 7

Řejistrado en el Koŕeo de la Metrópoli komo Artíkulo de 2a Klase, el 2 de Febrero de 1937.

LOS NIÑOS ESPAÑOLES

(TRADUKSION DEL ARTIKULO EDITORIAL, DEL ESPERANTO A LA ORTOGRAFIA FONETIKA ŘASIONAL ISPANOAMERIKANA)

SAKUDE al espíritu del mundo, ya desde kasi un año, la trajedia española: miles i miles de ombres, mujeres i niños, mueren a kausa de la teřible gerra.

Sólo unos pokos entre los yamados gobiernos demókratas komprenden ke no únikamente por simple étika sino también por propia konserbasión deben estar absolutamente al lado del gobierno español, komo el de Méjiko lo ase kon postura serena i firme.

Nadie puede onřadamente desir ke en la aktitud de Méjiko aya algo innoble, pues esta sana i nueba nasión karese de intereses monetarios fuera de su bastante extenso i produktibo teřitorio. Al kontrario: España la konkistó una bes para oprimirla i explotarla por espasio de tres siglos, a kambio de sangre i lengua; aora, la řasa nasida del forsamiento kiere olbidar las ofensas i řekompensar lo bueno existente asta en las malas aksiones. Por eso en la primera okasión—¡i ké okasión!—ofrese fraternalmente la mano al pueblo español.

Aunke destruir toda la infansia española parese a beses ser el objetibo, las bombas nasis i fahistas no lo an logrado asta oi. El presidente mejikano, jeneral Lásaro Kárdenas, pidió al gobierno de Asaña mandar aká kinientos uérfanos para alojarlos i edukarlos asta kuando las sirkunstansias lo exijan. El siete de junio último, Berakrús řesibió a los imbasores españoles, no kruel tropa bajo el komando de Ernán Kortés sino los orfanisados niños, en kuyos ojos se be aún el teřor kausado por los kriminales bombardeos; i después de konmobedora řesepsión i festejos por el gobierno i el pueblo, abitan aora en la istórika, beya Morelia, kapital del estado de Mihoakán, kuna no sólo del presidente Kárdenas sino también de nuestros dos más grandes éroes de la Independensia, los kuras Idalgo i Morelos, fusilados por los españoles i exkomulgados por la iglesia.

(Retrato)

JŘAL. LASARO KARDENAS

Kuya inusitada manera de gobernar komo Presidente de Méjiko atrae la atensión mundial. Se opina ke, de no desbiarse, entrará dignamente en las filas de los grandes istórikos.

No faltan fuertes kritikas: ¿Por ké atraernos los nuebos problemas? ¿Ké no ai aki miles de niños nesesitados? Siertamente, řespondamos, pero en eyo řadika el balor de la aksión, pues no existe mérito alguno kuando el řiko řegala algo ke le es superfluo.

La multitud demostró por su aktitud, aprobar de buena boluntad el akto nada komún del gobierno; sinembargo, eyo okasionó ke bertieran yanto ojos españoles, mejikanos, i extranjeros. ¿Por ké? Nadie lo dijo: kisá fueron dulses, konsolatrises lágrimas, řeflejando el anelo de los pueblos de akabar para siempre kon la kriminal matansa i desařaigar del korasón umano el odio, la abidés, la embidia....

NUESTRA DOBLE KAMPAÑA

LA OFRI

La neografía ñesponde a una nesesidad sentida por todos, de simplifikar la eskritura para no perder barios años tratando de aprender el laberinto de ñeglas i kontrañeglas malyamado ortografía, asaña ke ñealisan pokísimas personas. I si el trabajador yega a lograrlo, ¿ké á ganado para la bida práktika? Es torpe, absurdo, antiekonómiko i antiprogresista, kontinuar ñobando al pueblo un presioso tiempo en aprender kuándo usar "c", "s" o "z". Por eso, komo alto ñebolusionarismo, debe apoyarse la ñeforma ortográfika. Méjiko no se atrebe todabía a implantarla ofisialmente, aunke el auje del mobimiento ofrista ase esperarlo de un momento a otro.

La OFRI, obra del maestro Alberto M Brambila, nasió en Guadalajara, Jalisko, en 1928, i bajo la tesonera direksión i personal sakrifisio de su inisiador se ba extendiendo por toda Amérika, i aún puntos de España, despertando interés en barios países de lengua distinta. Kuenta kon su órgano ofisial, "Ortográfiko", además de "Neográfiko", publikado en Monteñei.

Imbitamos múi espesialmente a los maestros a sekundar nuestra kampaña, kuyo éxito fasilitará grandemente su noble tarea. De la prensa progresista demandamos kooperasión. I a los trabajadores todos desimos ser urjente exijan la inmediata implantasión de la Ofri, para ke no se les engañe más kon deletreos ke tienden a ñobarles su tiempo i konserbarlos en la ignoransia.

UN LIBRO DE ISTORIA

Ñespondiendo al onorme interés ke en todo el mundo ai aora por Méjiko, pronto publikaremos —en Esperanto, komo está el orijinal—, el estudio istóriko-krítiko de Jesús Amaya ke yeba por nombre MEKSIKO KAJ KARDENAS, o sea "Méjiko i Kárdenas". A los no-esperantistas será de positiba ayuda, para poder leerlo, el pekeño diksionario Esperanto-Ispanoamerikano del mismo autor.

EL ESPERANTO

La lengua auxiliar internasional kumple 50 años de bida, i se ba abriendo paso apesar de los imperialistas ke pretenden el imposible de imponer su lengua nasional a todos los pueblos. El Esperanto no es propiamente una lengua artifisial sino seleksión ñasionalisada de las más internasionales, komo lo enseña ke todos, desde la primera leksión, enkontramos palabras familiares, kon mínimo o ningún kambio, komo: mano, aeroplano, luno (luna), kafo (ka-, fé, kato (gato), piedo (pie), telegramo, ets., terminando en "o" todos los sustantibos i kargando el asento sobre la biúltima bokal.

En el Biejo Mundo, la difusión del Esperanto es grande. Una demostrasión; ase pokos meses, por la ñeferensia ke el periódiko sosial-demókrata olandés iso de RENOVIGO, setenta de sus lektores nos eskribieron, en Esperanto.

En Méjiko se desorganisó el biejo grupo esperantista; aora ñenase en tres seksiones: unibersitaria, trabajada por el pionero doktor Ambrosio Bargas Balensia; la filosófika, de la Fraternidad de la Bida Impersonal, kon ñadiodifusora propia i su periódiko "Luz-Lumo" kon seksión esperantista; i la proletaria, en manos de RENOVIGO. Nuestras aktibidades entre los obreros tienen ya muhos años, komo lo prueba el aber publikado "El Machete", el 1o. de Mayo de 1924, el artíkulo "Lenin ha muerto!" traduksión nuestra, kon un abiso de ofresernos para organisar kursos en los sindikatos; i en la VII Kombensión de la KROM, en marso de 1926, propusimos la adopsión del Esperanto para las ñelasiones internasionales, lo kuál se turnó al lisensiado Lombardo Toledano, enkargado de los asuntos exteriores.

En España, el gobierno i los obreros organisados están útilisando aora la lengua internasional. Por kontra, en akeya Kórdoba, los "nasionalistas" fusilaron a los esperantistas ke pudieron kapturar. ¿Kombense esto de ser el Esperanto la lengua de los trabajadores?

Sólo $1.00 kuesta suskribirse a ORTOGRAFIKO, NEOGRAFIKO o RENOVIGO.